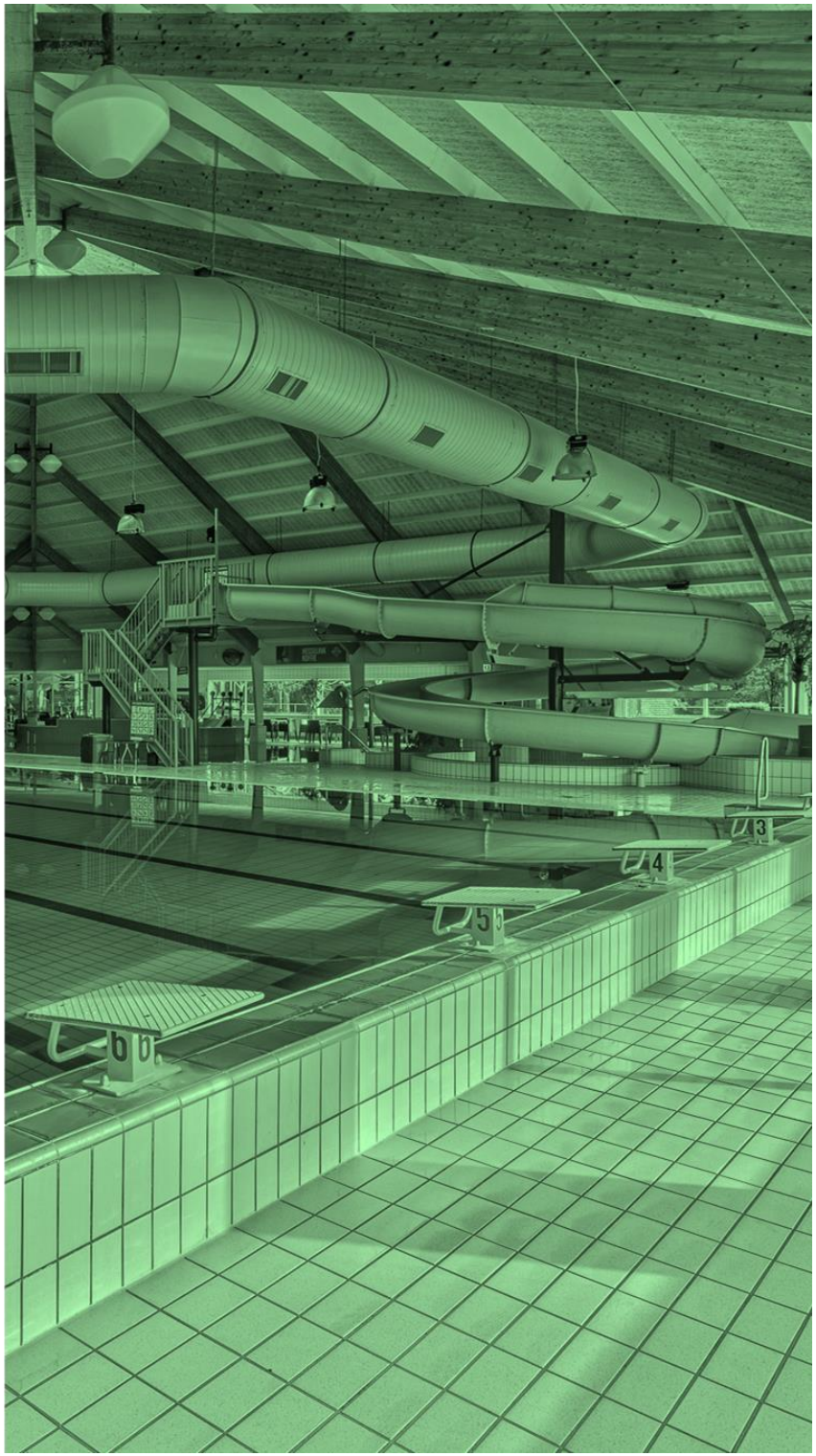
treem

bureau voor
doeltreffende
sportaccommodaties

exploitatie-advies zwembad Jaspers Winterswijk

datum
24 juni 2021

opdrachtgever
Gemeente Winterswijk

versie / status
1.0 / definitief

geschreven door
Treem

aantal pagina's
37

ons kenmerk
n2021.146.001

inhoudsopgave

1 inleiding 3
2 huidige situatie 5
3 lokale context, beleid en ontwikkeling 15
4 optimalisatie omzet 27
5 Plan van Aanpak 35
colofon 37

1 inleiding

1.1 aanleiding

1.2 onderzoeksvraag

1.3 leeswijzer

1 inleiding

1.1 aanleiding

Zwembad Jaspers ligt in de gemeente Winterswijk. De totale jaarlijkse gemeentelijke kosten verbonden aan Zwembad Jaspers bedragen momenteel ca. € 360.000,=. De gemeente had zich ten doel gesteld daarop € 160.000,= te besparen om tot een maximale bijdrage van € 200.000,= per jaar te komen. In april 2020 is daartoe door Antea Group een scenario-analyse opgesteld met betrekking tot de toekomst van Zwembad Jaspers. De betreffende rapportage is daarna besproken in de gemeenteraad van Winterswijk. Daarbij is geconcludeerd dat de genoemde besparing niet haalbaar is. De gemeente Winterswijk heeft haar doelstelling aangepast en beoogt een besparing op de gemeentelijke kosten verbonden aan de exploitatie te realiseren van € 80.000,= per jaar.
De gemeente heeft Treem gevraagd om te onderzoeken of en hoe die besparing gerealiseerd kan worden. De scope van het onderzoek wordt in de volgende paragraaf beschreven.

1.2 onderzoeksvraag

De gemeente heeft benoemd dat een (substantiële) verlaging van de (eigenaars)lasten van de zwembad-exploitatie niet reëel c.q. relevant is. Ten behoeve van de uitvoering van dit onderzoek is op verzoek van de gemeente gekeken naar het verhogen van de omzetkant (opbrengsten) van de zwembad-exploitatie.

Ten aanzien van het onderzoek geldt verder:

- de informatie uit de scenario-analyse van Antea Group wordt voor 'waar' aangenomen: voorliggend onderzoek is met andere woorden geen second opinion op – ook om dubbel werk te voorkomen;
- handhaving van de huidige structuur met de gemeente als vastgoedeigenaar en Stichting Zwembaden Winterswijk als exploitant als uitgangspunt: er worden geen andere beheervormen onderzocht;
- dat de kostenzijde van de exploitatie buiten beschouwing blijft: een analyse van bijvoorbeeld personeelsbezetting, energielasten, organisatie- en overige lasten is geen onderdeel van het onderzoek.

1.3 leeswijzer

In deze notitie wordt in hoofdstuk twee ingegaan op de huidige situatie van zwembad Jaspers. In het derde hoofdstuk wordt de lokale context nader toegelicht. In hoofdstuk vier worden de kansen voor de omzetverhogen geïdentificeerd en toegelicht. Tot slot wordt in hoofdstuk vijf een stappenplan / Plan van Aanpak beschreven om de kansen te implementeren.

2 huidige situatie

2.1 voorzieningen

2.2 activiteitenaanbod

2.3 programmering

2.4 bezoekaantal

2.5 nadere analyse bezoek per activiteit

2.6 tarifering

2.7 omzet

2.8 conclusie huidige situatie

2 huidige situatie

In dit hoofdstuk wordt de huidige situatie van zwembad Jaspers beschouwd. Dat gebeurt aan de hand van:

- het (fysieke) voorzieningenaanbod;
- de programmering en bezetting;
- het bezoekaantal;
- een nadere analyse van het bezoek per activiteit;
- de tarifering;
- de omzet.

2.1 voorzieningen

Zwembad Jaspers beschikt over de volgende voorzieningen:

- een 6-baans 25-meter wedstrijdbassin (25 x 15 meter, oftewel 375 m²). Dit bassin beschikt over een beweegbare bodem, met een afmeting van 9 x 15 meter. Het diepste deel van het bassin heeft een diepte van 2,00 meter en heeft een watertemperatuur van ca. 29,5 graden;
- een recreatiebassin met enkele speeltoestellen, een glijbaan, een wildwaterkreek en een 'luchtbellen-bad'. Dit recreatiebassin heeft een watertemperatuur van ca. 31 graden. Een deel van het recreatiebassin wordt ook ingezet als instructiebassin, dit gedeelte is ongeveer 12 x 10 meter en heeft een aflopende diepte van 0,50 meter tot 1,10 meter;
- aanvullende recreatieve voorzieningen, zoals een whirlpool en een stoombad.

2.2 activiteitenaanbod

In de huidige situatie worden diverse activiteiten aangeboden. Het gaat daarbij om:

- banenzwemmen;
- recreatief zwemmen;
- doelgroepactiviteiten;
- zwemles;
- schoolzwemmen, zowel primair onderwijs als voortgezet onderwijs;
- verhuur aan verenigingen:
  - zwemclub WWV (Winterswijkse Watersport Vereniging);
  - VASA (Vereniging Aangepast Sporten de Achterhoek).
- verhuur aan groepen, zoals bijvoorbeeld verpleeghuis Pronsweide.

2.2.1 banenzwemmen

De activiteit banenzwemmen vindt door de week en dan doorgaans één tot twee keer per dag plaats. Het wordt in het wedstrijdbassin aangeboden, maar het recreatiebassin is op dezelfde momenten ook beschikbaar. De tijden waarop banenzwemmen mogelijk is, zijn:

- op maandag tot en met vrijdag van 07:00 uur tot en met 08:30 uur;
- op maandag, woensdag, donderdag en vrijdag van 12:00 uur tot en met 13:00 uur.

2.2.2 recreatief zwemmen

Recreatief zwemmen ('vrij zwemmen') is een activiteit dat dagelijks veel wordt aangeboden in het zwembad en vindt in beide bassins plaats. In totaal is er ruim 30 uur per week recreatief zwemmen geprogrammeerd:

- in de ochtenden tussen 08:30 uur en 12:00 uur;
- op woensdagmiddag tussen 13:00 uur en 17:00 uur;
- op dinsdag, woensdag, en donderdag van 19:30 uur tot 21:00 uur;
- op vrijdagavond van 19:00 uur tot en met 21:00 uur (discozwemmen);
- op zondag van 09:00 uur tot en met 16:00 uur.

2.2.3 doelgroepactiviteiten

In zwembad Jaspers vinden diverse doelgroepactiviteiten plaats, zoals:

- allerlei vormen van aquasporten:
  - aquajoggen, -fit, -robics, -spinning, -boxing, -bootcamp, -powerbalence, -dames, -varia, -gym;
- baby-, peuter, kleuterzwemmen;
- zwangerschapszwemmen;
- Hart in Beweging.

Afhankelijk van het type activiteit, wordt het wedstrijdbassin of het instructiebassin ingezet. De activiteiten worden van maandag tot en met vrijdag op diverse tijdstippen aangeboden en vinden zowel in de ochtend als in de avond plaats, meestal tussen 09:00 uur en 12:00 uur en 19:00 uur en 21:00 uur.

2.2.4 zwemles

De zwemles wordt op vijf dagen per week georganiseerd. De activiteit wordt in het wedstrijdbassin aangeboden en vindt plaats op de volgende momenten:

- op maandag, dinsdag en donderdag van 15:45 uur tot en met 17:45 uur;
- op vrijdag van 14:45 uur tot en met 17:45 uur;
- op zaterdag van 09:00 uur tot en met 12:00 uur.

2.2.5 schoolzwemmen

In zwembad Jaspers wordt schoolzwemmen georganiseerd voor het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs. Het wordt met name in het wedstrijdbassin georganiseerd, op de volgende momenten:

- op maandag van 13:15 uur tot en met 15:15 uur;
- op dinsdag van 08:15 uur tot en met 09:15 uur en van 11:15 uur tot en met 15:45 uur;
- op vrijdag van 13:30 uur tot en met 14:15 uur.

2.2.6 verenigingen

Er maken twee verenigingen gebruik van zwembad Jaspers. Zij huren in de avonduren zwemwater en maken vooral gebruik van het wedstrijdbassin. De verenigingen zijn actief op de volgende momenten:

- van maandag tot en met vrijdag op wisselende tijdstippen, maar altijd in het tijdsblok tussen 17:45 uur en 22:30 uur;
- op zaterdagochtend tussen 07:45 uur en 08:45 uur.

Circa 20 keer per jaar wordt op zaterdagmiddag het wedstrijdbassin ingezet voor wedstrijden.

2.2.7 verhuur aan groepen

Tot slot is er ook een verpleeghuis dat één uur per week gebruikmaakt van het instructiebassin. Dat is op donderdagmiddag van 13:45 uur tot en met 14:45 uur.

2.3 programmering

Zwembad Jaspers heeft een basisprogrammering, die geldt voor circa 40 weken per jaar. Daarnaast hanteert het zwembad specifieke vakantieprogrammeringen voor de voorjaarsvakantie, de meivakantie, de zomervakantie, de herfstvakantie en de kerstvakantie.

2.3.1 basisprogrammering

De openingstijden in de basisprogrammering per bassin zijn als volgt:

tabel 1 – openingstijden zwembad Jaspers

dag	wedstrijdbassin	recreatiebassin
maandag	07:00-22:00	07:00-21:00
dinsdag	07:00-22:30	07:00-21:30
woensdag	07:00-22:00	07:00-21:30
donderdag	07:00-22:30	07:00-21:30
vrijdag	07:00-22:00	07:00-21:00
zaterdag	07:45-12:00	-
zondag	09:00-16:00	09:00-16:00
totaal klokuren	**87,25 uur**	**78,5 uur**

Op basis van bovenstaande tabel wordt duidelijk dat zwembad Jaspers ruime openingstijden kent. Van maandag tot en met vrijdag is het zwembad vanaf 07:00 uur in gebruik. Op zaterdag en zondag wordt de accommodatie minder gebruikt. Op zaterdag zijn er na 12:00 uur doorgaans geen activiteiten meer. Wel zijn er zo'n 20 weken per jaar

wedstrijden op zaterdagmiddag. Het instructiebassin wordt op zaterdag niet ingezet. Op zondag is er recreatief zwemmen in beide bassins.
Over het algemeen wordt de accommodatie tijdens de genoemde openingstijden ook volledig benut. In het wedstrijdbassin zijn er – gedurende de openingstijden – nagenoeg geen uren meer beschikbaar. Het recreatiebassin heeft daarentegen nog wel wat ruimte voor aanvullend activiteiten–aanbod. Dat is met name op maandag-, donderdag- en vrijdagmiddag tussen 15:00 uur en 19:00 uur.

In navolgende tabel wordt de programmering vertaald naar het aantal uren per week aan werkelijke bezetting.

tabel 2 – uren per activiteit per week (afgerond)

activiteiten	wedstrijdbassin	recreatiebassin
banenzwemmen	11,0	7,0
recreatiezwemmen	28,0	34,0
doelgroepactiviteiten	5,5	4,5
zwemles	12,0	-
schoolzwemmen	8,0	3,0
verhuur verenigingen	16,0	2,0
verhuur groepen	-	1,0
totaal	**80,5 uur**	**51,5 uur**

Uit bovenstaande tabel blijkt dat het wedstrijdbassin tijdens de eerdere vermelde openingstijden (87,25 uur per week) nagenoeg continu in gebruik is. In het recreatiebassin is tijdens de openingstijden (78,5 uur per week) nog ruimte beschikbaar. Dat komt ook omdat de functionaliteit van het bassin niet optimaal is om veel activiteiten in te organiseren.
In beide bassins wordt recreatief zwemmen veel aangeboden. In het wedstrijdbassin is daarnaast ruimte voor verenigingen, zwemles en banenzwemmen.

Een goed bezet (wedstrijd)bassin kent doorgaans een bezetting van circa 80 tot 100 uur per week. Zoals aan de hand van de tabellen zichtbaar wordt, is het wedstrijdbassin bijna 90 uur per week geopend en daarvan ongeveer 80 uur in gebruik. Met name in het weekend is nog ruimte voor uitbreiding van het activiteitenaanbod.

2.3.2 vakantieprogrammering

Zwembad Jaspers hanteert in de vakanties een specifieke vakantieprogrammering, met name gericht op banenzwemmen en recreatief zwemmen. Daarnaast wordt in de zomer- en kerstvakantie een spoedcursus zwemdiploma A gegeven.

2.4 bezoekaantal

Het bezoekaantal van zwembad Jaspers was in de afgelopen jaren als volgt:

tabel 3 – bezoekaantal zwembad Jaspers 2016-2019 (afgerond)

activiteiten	2016	2017	2018	2019
recreatief zwemmen	46.600	48.300	48.000	45.300
doelgroepen	16.000	18.400	18.100	18.700
zwemles	13.900	14.700	13.100	13.100
schoolzwemmen	4.200	8.600	9.600	8.100
verenigingen	18.400	20.900	20.100	21.400
totaal	**99.100**	**110.900**	**108.900**	**106.600**

In de bovenstaande tabel is het bezoekaantal tussen 2016 en 2019 weergegeven. In 2016 was het totaal bezoekaantal in de getoonde periode het laagste. Toen was het zwembad ongeveer een maand gesloten vanwege onderhoudswerkzaamheden. Tussen 2017 en 2019 lag het bezoekaantal elk jaar boven de 100.000 bezoeken. Ook in de periode 2013 tot en met 2015 was dat het geval. Verder blijkt uit de tabel dat bijna de helft van het bezoek gerelateerd kan worden aan recreatief zwemmen. Dat is in deze bezoekregistratie het banenzwemmen en 'vrij zwemmen' samen. Deze activiteit(en) laat (laten) wel als enige een teruglopend bezoekaantal zien. De andere activiteiten hebben een vrij constant of licht stijgend jaarlijks bezoekaantal.

Het bezoekaantal voor 2020 is niet representatief vanwege Covid en is daarom niet in deze notitie opgenomen.

2.5 nadere analyse bezoek per activiteit

In § 2.3 en § 2.4 is ingegaan op de programmering van het zwembad en het totale bezoekaantal per jaar. De door Zwembad Jaspers gedetailleerde aangeleverde informatie biedt ook inzicht in het gemiddelde bezoek per uur voor de activiteiten banenzwemmen, doelgroepactiviteiten en recreatief zwemmen.

Het overzicht van de gemiddelde bezetting per activiteit per uur draagt bij aan de analyse van de bezetting van het zwembad. Relevant daarbij is dat heel specifiek gekeken kan worden naar de dag of het tijdstip waarop de activiteit plaatsvindt. Ook geldt dat de gemiddelde bezetting van de activiteiten gerelateerd kan worden aan een te verwachten bezetting op basis van het beschikbare zwemwateroppervlak.

2.5.1 nadere analyse banenzwemmen

Zoals in § 2.2.1. is benoemd, wordt het banenzwemmen op een aantal momenten in de week, op ochtenden en middagen aangeboden. Rekening houdend met de beschikbare capaciteit van het 6-baans wedstrijdbassin, kan worden geconcludeerd dat de gemiddelde bezetting aan de lage kant is (zie tabel). Hier liggen nog mogelijkheden voor meer zwemmers / hogere bezoekaantallen.

tabel 4 – gemiddeld bezoek per uur tijdens banenzwemmen

dag	van	tot	gem. bezoek / uur
maandag	07:00	08:30	15
maandag	12:00	13:00	8
dinsdag	07:00	08:30	18
woensdag	07:00	08:30	13
woensdag	12:00	13:00	10
donderdag	07:00	08:30	15
donderdag	12:00	13:00	6
vrijdag	07:00	08:30	16
vrijdag	12:00	13:00	7

2.5.2 nadere analyse recreatief zwemmen

Het aanbod recreatief zwemmen is ruim. Naast traditionele 'piekmomenten', zoals een vrijdagavond en zondagochtend- en middag, wordt het recreatief zwemmen ook doordeweeks tijdens ochtenden een aantal uren achter elkaar aangeboden. De vrijdagavond (discozwemmen) en zondag kennen een redelijke bezetting. Op diverse andere momenten is de gemiddelde bezetting per uur aan de lage kant.

tabel 6 – gemiddeld bezoek per uur tijdens recreatief zwemmen

dag	van	tot	gem. bezoek / uur
maandag	07:00	13:00	7
dinsdag	09:15	11:15	15
dinsdag	19:30	21:30	16
woensdag	07:00	13:00	18
woensdag	13:00	17:00	7
woensdag	19:30	21:30	14
donderdag	07:00	13:00	6
donderdag	19:30	21:30	11
vrijdag	07:00	13:00	7
vrijdag	19:00	21:00	42
zondag	09:00	14:00	29
zondag	14:30	16:00	17

2.5.3 nadere analyse doelgroepactiviteiten

In § 2.2.3 is benoemd dat in zwembad Jaspers diverse doelgroepactiviteiten worden georganiseerd. Als nader gekeken wordt naar de gemiddelde bezetting per les, dan valt op dat met name tijdens 'prime-time' uren in de avond, de bezetting op een aantal momenten aan de lage kant is. In onderstaande tabel is de gemiddelde bezetting per les van deze avondactiviteiten opgenomen.

tabel 5 – gemiddeld bezoek per les tijdens doelgroepactiviteiten (avond)

dag	van	tot	gem. bezoek / les
dinsdag	19:30	20:15	12
dinsdag	20:15	21:00	5
dinsdag	21:00	21:30	8
woensdag	18:30	19:00	12
woensdag	19:00	19:45	5
woensdag	19:45	20:30	7
woensdag	20:30	21:00	9
donderdag	19:30	20:15	11
donderdag	20:15	21:00	10

2.6 tarifering

Voor de activiteiten worden verschillende tarieven gehanteerd. In 2019 was voor 'individuele activiteiten' sprake van de volgende gemiddelde omzet per activiteit:

activiteiten	gemiddelde omzet, excl. btw
banenzwemmen	€ 3,25
recreatief zwemmen	€ 3,25
aqua sporten	€ 4,50
hart in beweging	€ 4,50
zwemles ABC	€ 10,60

In 2020 zijn de tarieven geïndexeerd. Op basis van alle kaartsoorten, wordt uitgegaan van de volgende gemiddelde omzet per type activiteit:

activiteiten – omzet per bezoek	gemiddelde omzet, excl. btw	gemiddelde omzet, incl. btw
banenzwemmen	€ 3,58	€ 3,91
recreatief zwemmen	€ 3,58	€ 3,91
aqua sporten	€ 4,96	€ 5,51
hart in beweging	€ 4,96	€ 5,41
zwemles ABC	€ 11,52	€ 12,12

verhuur – omzet per uur	gemiddelde omzet, excl. btw	gemiddelde omzet, incl. btw
verenigingen, wedstrijdbassin	€ 88,65	€ 96,63
verenigingen, per baan	€ 16,59	€ 18,08
verenigingen, recreatiebassin	€ 47,30	€ 51,56
groepen verhuur	€ 41,28	€ 45,00

2.7 omzet

De omzet van zwembad Jaspers wordt hierna weergegeven aan de hand van de realisatie van 2018 en 2019 en de begroting van 2021.

baten	realisatie 2018 (afgerond)	realisatie 2019 (afgerond)	begroting 2021
recreatief	incl.	incl.	€ 190.000
doelgroepen	incl.	incl.	€ 125.000
zwemles	€ 116.000	€ 109.000	€ 105.000
schoolzwemmen	incl.	incl.	€ 15.000
verhuur verenigingen	incl.	incl.	€ 47.500
horeca	€ 58.000	€ 59.000	€ 62.500
overige baten	incl.	incl.	€ 5.000
zwembad Jaspers	€ 331.000	€ 317.000	-
baten	**€ 505.000**	**€ 485.000**	**€ 550.000**
subsidie	€ 348.000	€ 326.000	€ 367.000
totale baten	**€ 853.000**	**€ 811.000**	**€ 917.000**

In de weergave van de realisatie van 2018 en 2019 wordt geen onderscheid gemaakt naar activiteiten, maar wordt, behoudens omzet uit zwemles en horeca, alles weergegeven in de categorie 'omzet zwembad Jaspers'. In de begroting voor 2021 is wel een verdeling naar activiteiten zichtbaar.

Uit de tabel blijkt dat er een jaarlijkse omzet van circa € 500.000 is. De gemiddelde omzet per bezoeker lag in 2019 op circa € 4,5. Meer specifiek voor zwemles bedroeg de gemiddelde omzet circa € 8,30. De gemiddelde horeca omzet bedroeg € 0,55 per bezoeker.

De baten van 2020 zijn niet representatief vanwege Covid-19 en worden daarom in deze notitie niet weergegeven. De begroting voor 2021 is opgesteld vóór Covid-19.

De lasten van zwembad Jaspers worden niet weergegeven, daar waar dit onderzoek zich richt op de optimalisatie van de omzetkant.

2.8 conclusie huidige situatie

Om een advies te kunnen geven over de optimalisatiemogelijkheden van de exploitatie van zwembad Jaspers, is in dit hoofdstuk de huidige situatie geanalyseerd. Op basis daarvan wordt geconcludeerd dat:

- zwembad Jaspers een functioneel karakter kent met een 25-meterbad als belangrijkste bassin en een aanvullend recreatiebassin (met beperkt inzetbaar instructiegedeelte) en recreatieve voorzieningen;
- het activiteitenaanbod ruim en divers is. Er zijn weinig 'witte vlekken' in de programmering. Met name in het weekend is nog ruimte voor uitbreiding van activiteitenaanbod mogelijk;
- het bezoekaantal in de afgelopen jaren stabiel boven de 100.000 bezoeken per jaar is geweest;
- hoewel er veel activiteiten plaatsvinden en het totale bezoekaantal stabiel boven de 100.000 bezoeken ligt, zien we dat op specifieke momenten in de week de gemiddelde bezetting per uur of per les ruimte heeft voor groei;
- zwembad Jaspers recent (in 2020) twee keer een verhoging van de tarieven heeft doorgevoerd;
- de omzet, exclusief subsidie, op circa € 500.000 per jaar ligt, dat in de cijfers van de realisatie van 2018 en 2019 geen expliciet onderscheid is gemaakt naar baten per type activiteit, maar dat de gerealiseerde omzet vanuit horeca laag is in relatie tot het totale bezoek per jaar;
- over het algemeen kan geconcludeerd worden dat een aantal aspecten goed georganiseerd zijn bij zwembad Jaspers en dat het daarmee als belangrijke voorziening in de gemeente kan worden beschouwd.

3 lokale context, beleid en ontwikkeling

3.1 gemeente Winterswijk

3.2 verzorgingsgebied zwembad Jaspers

3.3 andere zwemfaciliteiten in (de omgeving van) de gemeente Winterswijk

3.4 voorzieningenaanbod & tarifering andere zwembaden

3.5 bezoekpotentieel

3.6 trends en ontwikkelingen

3.7 conclusie lokale context, beleid en ontwikkeling

3 lokale context, beleid en ontwikkeling

In het vorige hoofdstuk is de huidige situatie beschreven. Om optimalisatie-mogelijkheden ten behoeve van de huidige exploitatie uit te werken, is niet alleen een analyse van de huidige situatie nodig, maar is ook inzicht in de lokale context gewenst, bijvoorbeeld om een indruk te krijgen van het aantal bezoeken dat van zwembad Jaspers gebruik zou kunnen maken. Daarom wordt hierna ingegaan op:

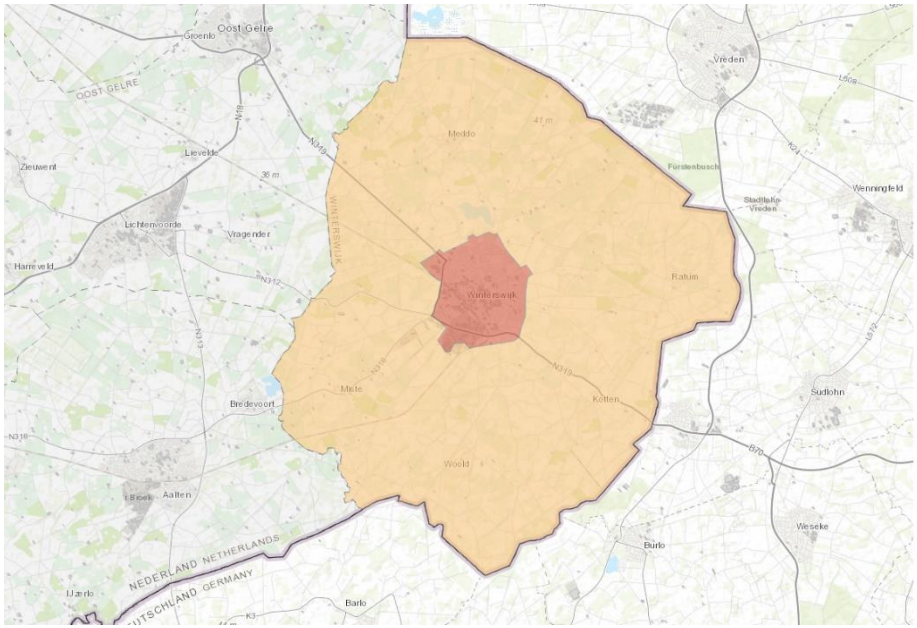
- de gemeente Winterswijk;
- het verzorgingsgebied van zwembad Jaspers;
- de zwemfaciliteiten in de omgeving;
- het bezoekpotentieel.

Nadat het bezoekpotentieel van zwembad Jaspers is behandeld, wordt nader gekeken naar enkele trends en ontwikkelingen in de (zwem)sport.

3.1 gemeente Winterswijk

De gemeente Winterswijk telde in 2020 circa 28.850 inwoners[1]. De gemeente kan grofweg worden ingedeeld in Winterswijk Dorp en de omliggende buurtschappen. In Winterswijk wonen circa 22.700 mensen. Het gebied daaromheen (Winterswijk Land) telt circa 6.200 inwoners.

Gemeente Winterswijk (dorp en buurtschappen)

[1] bron: CBS: inwoners naar gemeente, 2020.

Als gekeken wordt naar de verdeling van inwoners per leeftijdscategorie, dan is het beeld als volgt:

- tot 15 jaar: circa 15%
- 15 tot 25 jaar: circa 12%
- 25 tot 45 jaar: circa 20%
- 45 tot 65 jaar: circa 30%
- 65 jaar en ouder: circa 23%

Hoewel er op lokaal niveau niet veel informatie beschikbaar is ten aanzien van demografische prognoses, is het beeld in de Achterhoek dat de komende jaren sprake zal zijn van een krimp van de bevolking.

3.1.1 leerlingenprognoses 2019 – 2033

Naast een algemene beschouwing van Winterswijk, is aanvullend gekeken naar de leerlingenprognoses van kinderen in de leeftijdscategorie 4 tot en met 12 jaar. Dit is relevant om een beeld te krijgen van het aantal leerlingen bij basisscholen en daarmee een indruk van de ontwikkeling van bijvoorbeeld het aantal uren benodigd zwemles.

Het aantal leerlingen in het basisonderwijs neemt de komende jaren af. In 2018 had Winterswijk ongeveer 2.450 kinderen in de zogeheten basisgeneratie, de leeftijdscategorie van 4 tot en met 12 jaar. In 2025 is dit naar verwachting afgenomen tot ongeveer 2.000 kinderen (- 18%) en voor 2030 wordt uitgegaan van iets meer dan 1.900 kinderen (- 22%).

3.2 verzorgingsgebied zwembad Jaspers

Inzicht in het verzorgingsgebied van een zwembad vormt een belangrijke basis voor een raming van het aantal mensen dat van de voorziening gebruik zal / kan maken. Veelal wordt de gemeente als het primaire verzorgingsgebied beschouwd. Bij de bepaling van het verzorgingsgebied voor het zwembad in Winterswijk is gekeken naar:

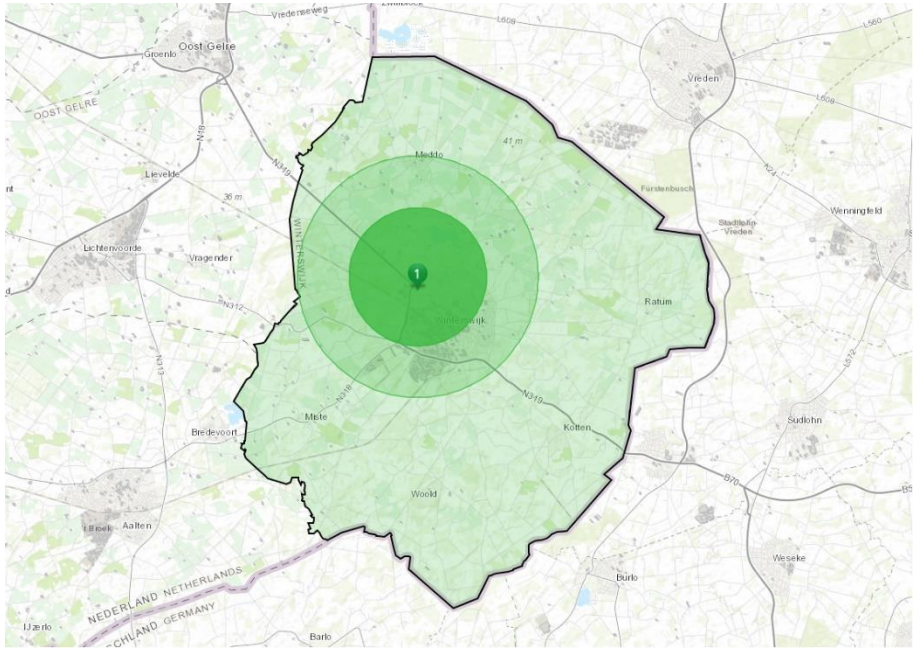
- (reis-) afstanden tot zwembad Jaspers;
- andere zwemfaciliteiten in de gemeente.

De gemiddelde afstand in Nederland tot het dichtstbijzijnde zwembad, is 2,3 kilometer. Voor niet-stedelijke gemeenten is die gemiddelde afstand groter, namelijk 3,5 kilometer[2].

Op de volgende kaart is de locatie van zwembad Jaspers met nummer 1 aangeduid en er is een zone van 2 en 3,5 kilometer rondom het zwembad weergegeven.

[2] sportaccommodaties in Nederland (2016).

locatie zwembad Jaspers

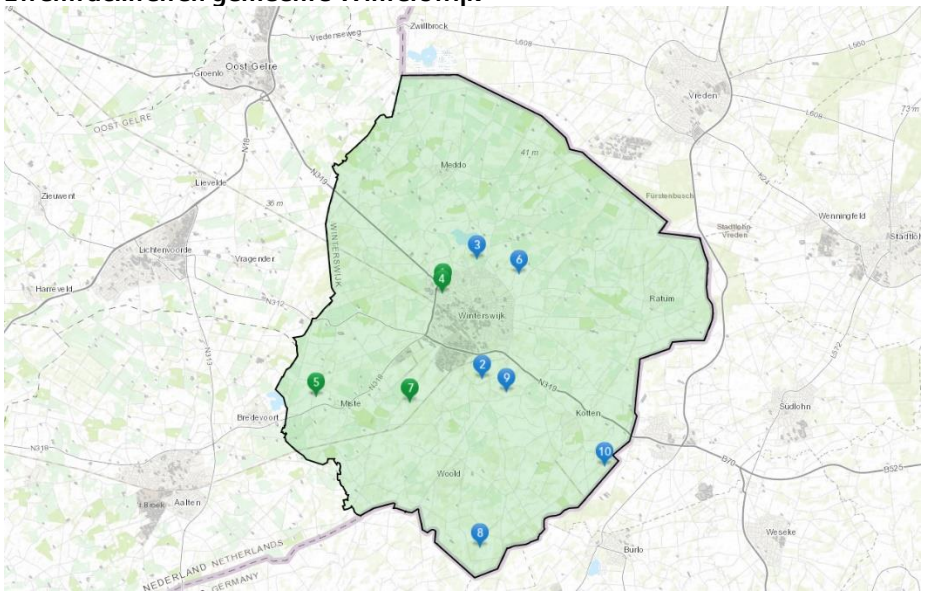

Zwembad Jaspers ligt in het noorden van de plaats Winterswijk. Inwoners uit de omliggende kernen, met name in het zuidwestelijke deel van de gemeente, hebben een langere reisafstand tot het zwembad.

3.3 andere zwemfaciliteiten in (de omgeving van) de gemeente Winterswijk

Er is bij de bepaling van het verzorgingsgebied voor het zwembad in Winterswijk niet alleen gekeken naar de reisafstand en reistijd, maar er is ook gekeken naar de (concurrerende) zwembaden in de omgeving. Op onderstaande kaart zijn de zwemfaciliteiten in de gemeente weergegeven:

zwemfaciliteiten gemeente Winterswijk

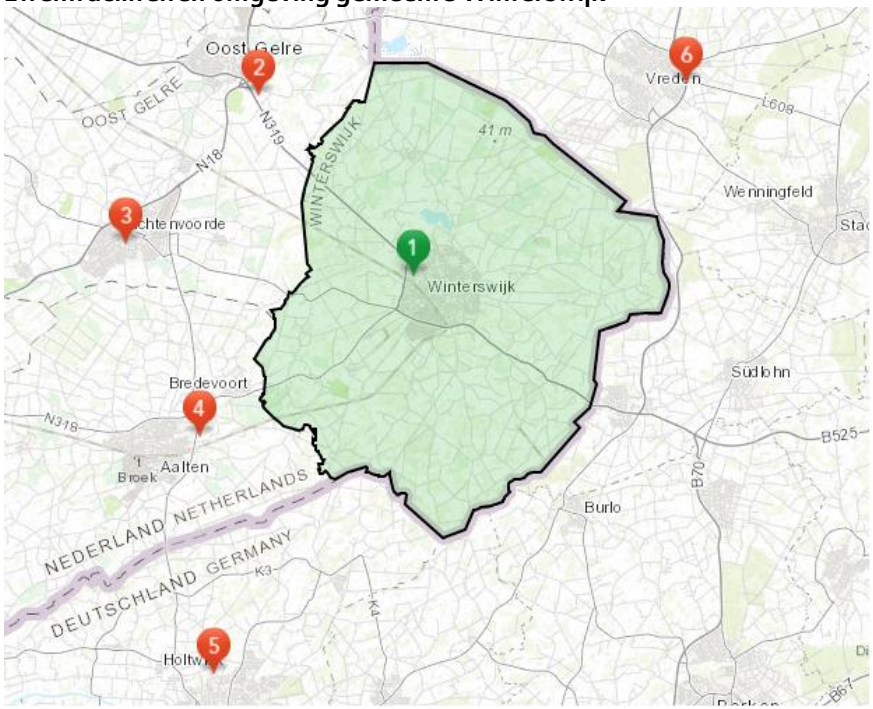

Het gaat daarbij om:

1. zwembad Jaspers;
2. strandbad Winterswijk (buitenvoorziening);
3. dagrecreatieplas 't Hilgelomeer (buitenvoorziening);
4. fletcher Hotel Frerikshof;
5. zwembad de Twee Bruggen in Winterswijk Miste;
6. camping het Wieskamp (buitenvoorziening);
7. camping Vreehorst.
8. camping De Harminahoeve
9. camping het Winkel
10. camping Italiaanse Meren

Daarnaast zijn er ook nog enkele zwembaden in de omgeving van Winterswijk, zoals bijvoorbeeld op de volgende kaart is weergegeven:

zwemfaciliteiten omgeving gemeente Winterswijk

Het gaat daarbij om:

1. zwembad Jaspers;
2. zwembad Marveld in Groenlo
3. zwembad Meekenesch in Lichtenvoorde
4. zwembad 't Walfort in Aalten
5. zwembad Bahia in Bochelt (Duitsland)
6. zwembad in Vreden (Duitsland)

Aspecten zoals het karakter, activiteitenaanbod en tarifering van deze voorzieningen zijn relevant om in ogenschouw te nemen bij de optimalisatie van zwembad Jaspers. Daarmee wordt een beeld geschetst van eventueel concurrerend aanbod en mogelijkheden waar zwembad Jaspers zelf op in zou kunnen zetten.

3.4 voorzieningenaanbod & tarifering andere zwembaden

Hierna wordt voor de zes in voorgaande paragraaf genoemde andere (concurrerende) zwemfaciliteiten ingegaan op het voorzieningenaanbod en de tarifering.

3.4.1 strandbad Winterswijk (buitenbad)

Strandbad Winterswijk is een buitenaccommodatie met een openstelling tussen 1 april tot en met 1 oktober. Het strandbad beschikt over een ruime ligweide. Er vinden elk jaar enkele incidentele activiteiten plaats, zoals een obstakelrun en een jaarlijks waterpolotoernooi.
De toegangsprijs voor het strandbad is € 2,50 per persoon. Kinderen tot 1 jaar krijgen gratis toegang. Het is daarnaast ook mogelijk om een seizoens-abonnement af te sluiten.

3.4.2 dagrecreatieplas Hilgelomeer

't Hilgelomeer is een recreatiegebied met een zandstrand, ruime ligweide en diverse speeltoestellen. Het is gratis toegankelijk.

3.4.3 Fletcher hotel Frerikshof

Het Fletcherhotel Frerikshof is vlakbij zwembad Jaspers gevestigd. Het hotel heeft een klein zwembad dat beschikbaar is voor gasten van het hotel en dat wordt verhuurd voor zwemles in kleine groepjes.

3.4.4 zwembad De Twee Bruggen

Vakantiepark De Twee Bruggen heeft zwembaden op het vakantiepark. Het park beschikt over:

- twee binnenbaden;
- een buitenbad en aanvullend kinderzwembad;
- vier glijbanen;
- diverse spraytoestellen;
- wellness faciliteiten.

Het overdekte zwembad is dagelijks geopend van 07:00 uur tot en met 22:00 uur. De Twee Bruggen heeft geen wedstrijdbassins: de bassins hebben een afmeting van circa 15 x 8 meter en 10 x 5 meter. Het buitenzwembad is in de periode van april tot en met september geopend van 07:00 uur tot 22:00 uur.

De zwemvoorzieningen zijn gratis toegankelijk voor vakantiegasten. Daarnaast is het mogelijk om als dag-gast van de zwemaccommodatie gebruik te maken. Het tarief is € 6 per persoon. Kinderen tot 2 jaar krijgen gratis toegang. Het is daarnaast mogelijk om een (half)jaarabonnement af te sluiten.

Er wordt tevens zwemles georganiseerd. Dat wordt vier dagen per week aangeboden. De tarieven zijn circa € 8 - € 9 per les. Het afzwemmen vindt plaats in zwembad Meekenesch in Lichtenvoorde.

3.4.5 camping het Wieskamp

Camping het Wieskamp heeft een buitenzwembad dat geopend is in de periode van mei tot en met augustus. Er is een bassin met een diepte van 1.40 meter en een kinderbad van 20 centimeter diep.

3.4.6 camping Vreehorst

Camping Vreehorst beschikt over een binnen- en buitenzwembad. Het binnenzwembad is het gehele jaar beschikbaar. Naast het binnenbad is een kleine sauna gevestigd. Het buitenbad is geopend in de periode van april tot en met september. De zwemvoorziening is alleen toegankelijk voor campinggasten. Daarmee is het geen alternatief voor inwoners van het verzorgingsgebied van zwembad Jaspers. Daarnaast maakt het de kans wel klein, dat campinggasten gebruik zullen maken van zwembad Jaspers.

3.4.7 camping De Harmine hoeve

Camping de Harmine hoeve beschikt over een klein recreatie- en kleuterbad. Het zwembad is vanaf Pinksteren tot september geopend.

3.4.8 camping het Winkel

Camping het Winkel hoeve heeft een (verwarmd) recreatiebassin met glijbaan en een peuterbassin. Het zwembad is vooral geschikt voor recreatief zwemmen.

3.4.9 camping Italiaanse Meren

Bij camping Italiaanse Meren is een (klein) recreatiebad en peuterbad, beschikbaar voor de campinggasten.

3.4.10 conclusie zwemfaciliteiten Winterswijk

Hoewel in de gemeente Winterswijk verschillende zwemfaciliteiten zijn, is zwembad Jaspers het enige overdekte publiek toegankelijke zwembad met een breed activiteitenaanbod. Van de andere zwemfaciliteiten zijn er een aantal zwembaden bij campings alleen in de zomerperiode geopend (buitenvoorziening). Die voorzieningen zijn alleen gericht op recreatief zwemmen, waarvan soms ook alleen toegankelijk voor campinggasten.

Bij twee locaties in Winterswijk wordt zwemles aangeboden, die daarin dus enige concurrentie opleveren voor zwembad Jaspers. Wel geldt dat die twee accommodaties wat betreft zwemvoorzieningen een sterk ander karakter hebben. Zo hebben beide accommodaties geen bassin met een lengte van 25 meter. Met de functionaliteit van een 25-meterbassin kan zwembad Jaspers dan ook inzetten op activiteiten zoals bijvoorbeeld banenzwemmen en zwemsport en diplomazwemmen.

Rondom Winterswijk zijn diverse zwembaden gelegen die ook gericht zijn op recreatief zwemmen, zoals subtropisch zwembad Marveld en zwembad Bahia in Duitsland.

3.5 bezoekpotentieel

Het bezoekpotentieel geeft een indicatie over het te verwachten bezoekaantal van de zwemvoorziening. Het is echter een lastig te definiëren begrip. Het is afhankelijk van aspecten zoals locatie, openstelling, programmering, aanbod activiteiten, begeleiding, tarifering, etc.

Om een gevoel te krijgen bij het bezoekpotentieel, kan gekeken worden naar het aantal inwoners uit het verzorgingsgebied en het aantal keren per jaar dat inwoners uit dat verzorgingsgebied gemiddeld genomen een zwembad bezoeken. Dit getal wordt het 'animocijfer' genoemd. Het potentieel op basis van het animocijfer dient als indicatie te worden gebruikt, omdat dit op basis van landelijke cijfers wordt gedaan. Hoewel er in Nederland weinig actueel onderzoek is gedaan naar bezoeken aan openbaar toegankelijke zwembaden, wordt veelal gesproken over een gemiddelde (animocijfer) van 4 tot 6 bezoeken per jaar. Hierbij moet wel worden vermeld dat het aantal zwembadbezoeken de laatste jaren enigszins onder druk staat, mede vanwege het feit dat we in Nederland een verouderd zwembad-bestand kennen.

Als voor het verzorgingsgebied van het zwembad (inwoners stad: 22.700 inwoners / gemeente: 29.000 inwoners) gerekend wordt met een animocijfer van 4, komt het bezoekpotentieel uit op 90.800 tot 116.000 bezoeken per jaar.

Het huidig bezoekaantal van zwembad Jaspers ligt hoger dan het (op basis van het landelijk animocijfer geraamde) bezoekpotentieel, gekoppeld aan het inwoneraantal van de stad Winterswijk. Maar lager dan het bezoekpotentieel, op basis van de hele gemeente Winterswijk. Dit kan onder andere te maken hebben met de reistijd, concurrentie van omliggende zwemvoorzieningen en het voorzieningenaanbod van het huidige zwembad.

Het totale wateroppervlak van het zwembad is uiteraard ook van invloed op de bezoekcapaciteit. Met andere woorden: ondanks de omvang van het verzorgingsgebied en het daarmee samenhangende bezoekpotentieel, kan het jaarlijkse bezoekaantal lager zijn, omdat de accommodatie niet over voldoende zwemwater beschikt om het volledige bezoekpotentieel te kunnen faciliteren.

Er gelden geen strikte regels als het gaat om de beschikbare vierkante meters zwemwater in relatie tot bezoekpotentieel. Wel is er een aantal zaken waar rekening mee gehouden moet worden om de bezoekcapaciteit van het zwembad te kunnen bepalen. Zo zijn er diverse typen zwemwater. Te denken valt aan een wedstrijdbassin, doelgroepenbassin of recreatiebassin. De eerste twee typen bassins kunnen over het algemeen multifunctioneel worden ingezet. Een recreatiebassin heeft een meer monofunctioneel karakter, dat leidt in beginsel tot een groter benodigd

zwemwateroppervlak, doordat in het monofunctionele zwemwater niet alle doelgroepen gehuisvest kunnen worden. Met multifunctioneel inzetbaar zwemwater (zoals configuraties van een wedstrijdbassin of doelgroepenbassin) kunnen – bij een efficiënte programmering – meerdere type activiteiten worden geprogrammeerd, waardoor in beginsel meer bezoek gefaciliteerd kan worden.

Om een indicatie te krijgen van het bezoekpotentieel, op basis van het beschikbare zwemwater, kan het beschikbare zwemwater worden gekoppeld aan een lage of hoge bezetting. Bij een lage bezetting of inefficiënte programmering houden we ter indicatie rekening met 200 bezoeken per m^2 per jaar. Bij een hoge bezetting en efficiënte programmering kan dit oplopen tot 300 bezoeken per m^2 per jaar.

Als voor het wedsstrijdbassin van zwembad Jaspers (375 m^2) wordt uitgagaan van 250 bezoeken per m^2 per jaar en voor het recreatiebassin (circa 150 m^2) wordt uitgegaan van 200 bezoeken per m^2 per jaar, betekent dat een potentieel van 123.750 bezoeken per jaar.

Het aantal te verwachten bezoeken is niet alleen afhankelijk van de grootte van het verzorgingsgebied en het beschikbare wateroppervlak. Aspecten zoals programmering, tarifering, kwaliteit van georganiseerde activiteiten en de begeleiding, gastvrijheid, toegankelijkheid en het aanbod in de omgeving spelen uiteraard ook een belangrijke rol bij de keuze voor een zwemvoorziening. Dit is lastiger om kwantitatief (bezoekpotentieel) te vertalen. Wel is het van belang om bij de optimalisatie van de exploitatie van het zwembad rekening te houden met de genoemde aspecten. Kortom, het zwembad zal in zijn uitstraling en bedrijfsvoering voldoende aantrekkingskracht moeten hebben om een hoger bezoekaantal te realiseren.

3.6 trends en ontwikkelingen

Sport vormt een belangrijk onderdeel van de samenleving. Niet alleen vanuit vrijetijdsbesteding, maar ook ten behoeve van een gezonde levensstijl. Meest recente uitdrukking daarvan is de aandacht voor sport bij het opstarten van het openbare leven na de lockdown in verband met de Corona-epidemie.

3.6.1 algemene trends en ontwikkelingen in de sport

Ten aanzien van algemene landelijke trends op het gebied van sport, zien we de volgende ontwikkelingen:

- In 2016 voldeed bijna 52% van de bevolking van Nederland aan de beweegnorm. Iets meer dan de helft van de inwoners van Nederland sport tenminste elke week en ongeveer 30% van de Nederlanders is lid van een sportvereniging. Dit percentage is al jarenlang relatief stabiel[3];

[3] trendrapport toerisme, recreatie en vrijetijd (2019).

- Nederlanders sporten in toenemende mate alleen. Dit loopt parallel met een maatschappij die steeds flexibeler (sommigen zeggen: individualistischer) wordt;
- gezondheid is steeds vaker een motivatie om te sporten en te bewegen;
- aandacht voor gezondheid resulteert ook in nieuwe concepten, zoals de gezonde sportkantine, waarbij ingezet wordt op de verkoop van gezonde producten in de sportkantine;
- gemeenten besteden het meeste geld van het sportbudget aan beheer, exploitatie en onderhoud van sportaccommodaties;
- scholen zijn verplicht om bewegingsonderwijs aan te bieden. Echter, het aantal uren per week was niet vastgelegd. Dat gaat veranderen: de **Tweede Kamer stemde op 04 februari voor een amendement** dat het gemiddelde aantal uren over een schooljaar vaststelt op twee uur per week. Er zijn meerdere vormen om invulling te geven aan de twee klokuren per week. Dit kan ook gedeeltelijk in een zwembad worden gehuisvest door bijvoorbeeld schoolzwemmen of 'natte gymles'.
  in 2018 is een Nationaal Sportakkoord opgesteld. Met het Nationaal Sportakkoord wil men de kracht van sport in Nederland nóg beter benutten;
- om op lokaal niveau invulling te geven aan deze ambities, wordt door (vrijwel) alle gemeenten een lokaal sportakkoord opgesteld. De Gemeente Winterswijk heeft met een aantal andere gemeenten het Regionaal sportakkoord Achterhoek opgesteld, waarin het belang van een gezonde leefstijl en sporten en bewegen centraal staat.

3.6.2 regionaal sportakkoord Achterhoek 2020-2030

De acht Achterhoekse gemeenten hebben samen een regionaal sportakkoord opgesteld waarin de kracht van sport, bewegen en een gezonde leefstijl centraal wordt gesteld. Met het Regionale Beweeg- en Sportakkoord 2020 – 2030 zet de Achterhoek de volgende stap om een gezonde leefstijl te stimuleren, zodat wordt bijgedragen aan een plezierig woon- en werkklimaat, sociale ontmoetingen, waarbij iedereen mee kan doen. De ambities van het Beweeg- en Sportakkoord zijn gericht op:

- inclusief bewegen en sporten, waarbij de focus ligt op:
  - gezonde jeugd;
  - vitaal ouder worden;
  - uniek sporten;
  - vitale medewerkers.
- excelleren in de achterhoek, waarbij de focus ligt op:
  - talentontwikkeling;
  - open clubs;
  - evenementen.

Bij de optimalisatie van zwembad Jaspers kan rekening worden gehouden met de uitgangspunten van het Beweeg- en Sportakkoord, bijvoorbeeld ten aanzien van programmering (vitaal ouder worden) of de gezonde sportkantine (gezonde jeugd).

3.6.3 trends en ontwikkelingen op het gebied van zwemmen

We zien de volgende specifieke trends- en ontwikkelingen op het gebied van zwemmen:

- we zien een toename en uitbreiding van diverse doelgroepactiviteiten zoals (alle varianten van) aquajoggen, floatfit, baby-peuterzwemmen en meer bewegen voor ouderen;
- we zien een afname van de vraag naar het klassieke recreatief zwemmen, evenals een heroverweging bij veel gemeenten ten aanzien van de vraag of / in welke mate zij daarin willen investeren;
- in Nederland besteden we meer en meer aandacht voor NL zwemveilig, waardoor steeds meer gemeenten zich ten doel stellen om 100% van de kinderen uit de gemeente een zwemlesdiploma te laten behalen, dit zorgt voor meer benodigd zwemwater voor zwemles en school-zwemmen, tevens kan worden betoogd dat (faciliteiten voor) recreatief zwemmen een rol kan spelen in het onderhouden van de opgedane zwemvaardigheid;
- er is steeds meer vraag naar 'gewoon' banenzwemmen. Het is een activiteit dat veelal individueel wordt beoefend en het is vaak gericht op het in standhouden / bevorderen van de conditie;
- er is een toenemende vraag naar het goed aanleren van zwemtechnieken, met name de borstcrawl. Steeds meer mensen volgen hiervoor een (borstcrawl)cursus;
- er worden meer zwemwedstrijden en -evenementen in buitenwater georganiseerd (bijvoorbeeld Amsterdam City Swim), waar men de behoefte heeft om voor te trainen;
- de triathlonsport, waar ook het zwemmen een onderdeel van is, groeit fors, met als gevolg dat triathlonverenigingen meer zwemwater nodig hebben voor trainingen.

Daarnaast kan een algemeen beeld van de deelname aan de georganiseerde zwemsport worden verkregen door te kijken naar het lidmaatschap van de Koninklijke Nederlandse Zwembond (KNZB), de Nederlandse Triathlonbond, de Nederlandse Onderwatersportbond (NOB) en de Reddingsbrigade. Het aantal leden bij KNZB is de afgelopen jaren toegenomen. In 2014 waren 139.000 mensen aangesloten bij de KNZB, in 2018 waren dit er 160.000. De stijging wordt in belangrijke mate verklaard door het aantal mensen dat bij de KNZB is aangesloten voor het volgen van cursussen. Het aantal verenigingen dat bij de KNZB is aangesloten, neemt daarentegen juist steeds meer af.

Ook het ledenaantal van de Triathlonbond is toegenomen. In 2013 waren nog geen 8.000 mensen lid van een triathlonvereniging, in 2018 hadden meer dan 28.000 mensen tenminste een daglicentie bij de bond. Bij de NOB is een daling in het ledental te zien. In 2014 waren (afgerond) 16.500 mensen lid. In 2018 ongeveer 14.000. De ledenaantallen van de Reddingsbrigade laten een stabiel beeld zien van ongeveer 22.000 leden.

3.7 conclusie lokale context, beleid en ontwikkeling

Ten aanzien van de lokale context, het gemeentelijk beleid en enkele algemene landelijke trends en ontwikkelingen, wordt het volgende geconcludeerd:

- zwembad Jaspers is het enige publiek toegankelijke overdekte zwembad van Winterswijk. Het kan daarmee alle inwoners van de gemeente faciliteren, maar daarbij geldt wel dat de reisafstand tot zwembad Jaspers voor een deel van de inwoners uit de gemeente relatief lang is;
- de andere zwemfaciliteiten in Winterswijk zijn hoofdzakelijk zomerfaciliteiten (strandbad, recreatieplas, campings). Bovendien is het karakter van de bassins niet vergelijkbaar met zwembad Jaspers. Het aanbod van de andere faciliteiten is met name gericht op de activiteit recreatief zwemmen en bij twee voorzieningen ook gericht op zwemles;
- zwembaden in de omgeving van Winterswijk hebben een vrij uitgebreid recreatief karakter;
- de tarieven van de voorzieningen zijn lager dan de tarieven die zwembad Jaspers hanteert;
- er is steeds meer vraag naar activiteiten zoals banenzwemmen, doelgroepactiviteiten en aanleren van een goede zwemtechniek.

4 optimalisatie omzet

4.1 identificatie kansen omzetverhoging

4.2 uitwerking maatregelen met resultaatverwachting

4.3 overzicht resultaatverwachting

4.4 kansen behalen potentiële resultaten

4 identificatie kansen omzetverhoging

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de kansen voor zwembad Jaspers om de omzet te verhogen. Allereerst worden de kansen 'geïdentificeerd'. Vervolgens wordt voor deze kansen geraamd wat daarvan in financiële zin kan / mag worden verwacht. . Tot slot worden de randvoorwaarden om de omzetverhoging te realiseren, benoemd die relevant zijn voor het daadwerkelijk kunnen realiseren van de beoogde omzetverhoging.

4.1 identificatie kansen omzetverhoging

In de voorgaande hoofdstukken is gekeken naar:

- de huidige situatie, meer specifiek naar:
  - het voorzieningenaanbod
  - de programmering en bezetting;
  - het jaarlijkse bezoekaantal;
  - de gemiddelde bezetting van activiteiten;
  - de tarifering;
  - de gerealiseerde omzet;
- lokale context en gemeentelijk beleid;
- landelijke trends en ontwikkelingen.

Op basis van de in de voorgaande hoofdstukken beschreven conclusies zijn er enkele mogelijkheden tot omzetverhoging. We zien de volgende kansen voor omzetverhoging van zwembad Jaspers:

1. optimalisatie bezetting banenzwemmen;
2. optimalisatie bezetting doelgroepactiviteiten;
3. optimalisatie bezetting recreatief zwemmen;
4. verhuur zwemwater aan groepen
5. verhoging inkomsten horeca.

4.2 uitwerking maatregelen met resultaatverwachting

Hierna wordt voor de geïdentificeerde kansen nader uitgewerkt welk potentieel aanwezig is en wat het financiële effect daarvan in de exploitatie kan zijn.

4.2.1 optimalisatie bezetting banenzwemmen

Banenzwemmen is een activiteit dat veelal individueel wordt beoefend en het is vaak gericht op het in standhouden van / bevorderen van de conditie. Banenzwemmen wordt op diverse niveaus beoefend. Zowel op een laagdrempelige manier waarbij mensen ook (of grotendeels) komen zwemmen voor het sociale aspect, als op een meer sportieve manier, waarbij mensen soms meerdere keren per week matig tot intensief bewegen.

Het banenzwemmen kan het beste worden beoefend in een wedstrijdbassin van 25 (of 50) meter. Bovendien leent een bassin dat is ingedeeld in zwembanen (van voldoende breedte) zich goed om de capaciteit (in aantal zwemmers) te vergroten en de activiteit banenzwemmen goed te organiseren.

Voor een reële bezetting tijdens banenzwemmen kan worden uitgegaan van een maximale gemiddelde bezetting van 4 bezoeken per baan. Voor zwembad Jaspers betekent dat het 6-baans wedstrijdbassin een gemiddeld bezoek van 24 bezoeken per uur kan faciliteren.

Zoals in § 2.5.1 is weergegeven, blijkt uit de bezoekregistratie dat de gemiddelde bezetting tijdens banenzwemuren niet 24 bezoeken per uur bedraagt. Ten behoeve van de optimalisatie van de activiteit banenzwemmen en de te verwachten omzet daarvan, wordt uitgegaan van:

- een gemiddelde bezetting van 24 bezoeken per uur;
- 40 weken per jaar;
- een gemiddeld tarief van € 3,58 per bezoek.

Op basis van bovenstaande uitgangspunten, betekent dat een potentiële toename van (afgerond) 4.300 bezoeken per jaar en (afgerond) € 15.000 per jaar.

4.2.2 optimalisatie bezetting doelgroepactiviteiten

Doelgroepzwemmen is een verzamelnaam voor zwemactiviteiten die doorgaans groepsgewijs worden beoefend met als primair doel om in beweging te blijven c.q. de conditie op peil te houden. Aan doelgroepzwemmen is meestal geen competitief karakter verbonden. Typische voorbeelden van doelgroepactiviteiten zoals deze ook in Zwembad Jaspers plaatsvinden, zijn allerlei vormen van Aquasporten.

Vanwege de diversiteit van deze activiteiten, is ook het gemiddelde bezoek in beginsel erg verschillend. Het hangt daarbij sterk vanaf of voor de activiteit veel zwemwater per persoon nodig is, of juist niet. Ook is de gemiddelde bezetting afhankelijk van hoe het in het bassin wordt georganiseerd: in het gehele wedstrijdbassin (375 m²) of alleen op de beweegbare bodem (135 m²). Wel geldt ook voor deze activiteiten, dat groepslessen door een instructeur gegeven worden. Bij de gemiddelde bezetting per groepsles, zal dus ook onder andere rekening gehouden moeten worden met de personeelskosten van een instructeur.

Op basis van de bezoekregistratie, zoals weergegeven in § 2.5.3, blijkt dat tijdens avonduren het gemiddelde bezoek per doelgroep aan de lage kant is. De gemiddelde bezetting ligt dan tussen de 5 en 12 bezoeken per les, terwijl een gemiddeld bezoek van 15 personen per les een reëel uitgangspunt is.

Ten behoeve van de optimalisatie van deze categorie en de te verwachten omzet daarvan, wordt uitgegaan van:

- een gemiddelde bezetting van 15 bezoeken per les;
- 40 weken per jaar;
- een gemiddeld tarief van € 4,96 per bezoek.

Op basis van deze uitgangspunten, betekent dat een potentiële toename van (afgerond) 2.250 bezoeken per jaar en (afgerond) € 11.000 per jaar.

4.2.3 optimalisatie bezetting recreatief zwemmen

Voor de activiteit recreatief zwemmen is gebleken dat het ruim wordt aangeboden. Echter, de gemiddelde bezetting per uur is op een aantal momenten in de week aan de lage kant. Wat een gemiddelde bezetting per uur voor recreatief zwemmen zou moeten zijn, is doorgaans lastiger om aan te geven. Lokale factoren als aantrekkelijkheid van de recreatieve faciliteiten zijn van groot belang of men gebruikmaakt van de recreatieve functie van een zwembad en de daaraan gekoppelde verblijfstijd. Daarnaast is het overige aanbod aan recreatie binnen de gemeente van belang. Wanneer er veel aanbod is aan activiteiten hebben inwoners een ruimere keuze, waardoor de keuze minder vaak zal vallen op recreatief zwemmen.

Wel kan vanuit financiële overwegingen een 'taakstellend' minimale bezetting worden bepaald. Hoewel ten behoeve van dit onderzoek geen volledig inzicht is in de lasten van de exploitatie, waardoor ook geen kostprijs per uur berekend kan worden, wordt voor recreatief zwemmen als uitgangspunt gehanteerd dat er sprake zou moeten zijn van een gemiddelde bezetting van 12 bezoeken per uur.

Ten behoeve van de optimalisatie van deze categorie en de te verwachten omzet daarvan, wordt uitgegaan van:

- een gemiddelde bezetting van 12 bezoeken per uur;
- 40 weken per jaar;
- een gemiddeld tarief van € 3,58 per bezoek.

Op basis van deze uitgangspunten, betekent dat een potentiële toename van (afgerond) 1.100 bezoeken per jaar en (afgerond) € 3.800 per jaar.

4.2.4 verhuur zwemwater aan groepen

Zoals in hoofdstuk 2 (huidige situatie) zichtbaar werd, is het wedstrijdbassin zo'n 80 uur per week in gebruik. Een gemiddeld zwembad in Nederland heeft een openstelling van circa 80 tot 100 uur per week. Dat houdt in dat nog enigszins ruimte is voor verdere optimalisatie van het activiteitenaanbod.

Indien het wedstrijdbassin voor circa 5 uur per week aanvullend verhuurd kan worden, zoals bijvoorbeeld aan fysiotherapiepraktijken die mogelijk van het zwembad gebruik kunnen maken, neemt de bezetting van het zwembad toe tot 85 uur per week.

Uitgaande van een basisprogrammering van 40 weken per jaar, betekent dat voor het wedstrijdbassin een aanvullende beschikbaarheid van 200 uur per jaar. Daarmee kan structurele aanvullende verhuur voor aanvullende omzet zorgen. Rekening houdend met een gemiddelde omzet (excl. btw) van € 41,28, is een aanvullende omzet van circa € 8.250 per jaar realistisch. Uitgaande van de een gemiddelde bezetting van circa 10 bezoeken per uur, betekent dat een aanvullend bezoek van zo'n 2.000 bezoeken per jaar.

4.2.5 horeca

In § 2.7 is de horeca-omzet van 2018 en 2019 weergeven. Op basis van de omzet en het jaarlijkse bezoekaantal, is geconcludeerd dat de totale horeca omzet aan de lage kant is.

In de volgende tabel zijn de omzetcijfers nogmaals weergegeven en wordt, aan de hand van het gerealiseerde bezoekaantal, de gemiddelde omzet per bezoeker berekend. Hierbij is rekening gehouden met het jaarlijkse bezoek, exclusief het bezoekaantal gerelateerd aan schoolzwemmen.

tabel – horeca omzet in relatie tot gemiddelde besteding

	2018	2019
omzet horeca	€ 58.000	€ 59.000
totaal bezoek	108.900	106.600
bezoekaantal, exclusief schoolzwemmen	99.300	98.500
gemiddelde omzet / bezoek	€ 0,58	€ 0,60

Een optimalisatie van de horeca omzet draagt bij aan een verbeterde exploitatie. Een gemiddelde besteding van € 1 per bezoek realistisch is een realistisch uitgangspunt. Daarmee zal de totale horeca omzet op circa € 100.000 per jaar komen, oftewel: circa € 40.000 hoger dan de huidige horeca omzet. Rekening houdend met een aanvullende inkoop (circa 33%), zal sprake zijn van een potentiële netto aanvullende horeca omzet van circa € 28.000.

4.3 overzicht resultaatverwachting

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de optimalisaties en de potentiële financiële effecten die daar het gevolg van kunnen zijn.

tabel – financieel effect optimalisaties exploitatie zwembad Jaspers

optimalisatie	aanvullend bezoek	aanvullende omzet
banenzwemmen	4.300	€ 15.000
doelgroepactiviteiten	2.250	€ 11.000
recreatief zwemmen	1.100	€ 3.800
verhuur zwemwater	2.000	€ 8.250
horeca	-	€ 28.000
totaal	**9.650**	**€ 66.000**

4.4 kansen behalen potentiële resultaten

In de vorige paragrafen is inzicht gegeven in de optimalisatiemogelijkheden van zwembad Jaspers en daarbij is een resultaatverwachting geschetst. Hierna wordt ingegaan op de kansen om de potentiële resultaatverwachting te kunnen behalen en enkele algemene randvoorwaarden die daarbij gelden.

4.4.1 kansen

Ten aanzien van de optimalisatie van de bezetting en de verhoging van de horeca omzet is het in algemene zin goed om eerst stil te staan bij het (gewenste) karakter van het zwembad. Enerzijds vanwege de met name functionele aanwezige faciliteiten en anderzijds vanwege bijvoorbeeld het vele recreatie zwemwater in de omgeving. Daarom zou zwembad Jaspers zich meer kunnen positioneren als het zwembad voor bewegen, gezondheid en sport. In het productaanbod kan dat centraal staan. Met het doorvoeren van optimalisaties die daar op gericht zijn, kan de aantrekkingskracht van het zwembad worden vergroot.

Met een verhoging van de gemiddelde bezetting van de activiteiten kan worden ingespeeld op de trends en ontwikkelingen zoals beschreven in § 3.6. We adviseren om de activiteiten deels ook op een andere manier te organiseren, waarbij bijvoorbeeld voor het banenzwemmen niet alleen maar sprake is van “opening voor banenzwemmen”, maar waarbij het banenzwemmen als specifiek product wordt georganiseerd. Daarbij kan ook differentiatie worden aangebracht in aanbod en prijs. Zo zijn er ‘sportieve banenzwemmers’ en ‘sociale banenzwemmers’. Daar kan in de programmering op verschillende momenten aanbod voor worden gecreëerd. Bij de optimalisatie voor banenzwemmen kan verder ook gedacht worden aan:

- lijnen in het water om banenzwemmen optimaal te faciliteren
- sturen op zwemetiquette. In een baan aan de rechterkant heen en aan de linkerkant terug zwemmen;
- indeling op snelheid, zodat zwemmers weinig overlast hebben van veel langzamere / snellere zwemmers;
- toezichthouders actief tips laten geven op optimalisatie zwemtechniek;
- aanbod van specifieke zomer / vakantieabonnementen;

Ten aanzien van diverse doelgroepactiviteiten geldt dat er veel vraag is naar het aanleren van zwemtechnieken: we zien het aanbieden van een borstcrawlcursus we als een mooie kans voor het zwembad. In het verlengde daarvan kan het organiseren van een zwemanalyse met video-opnames interessant zijn om als ‘los pakket’ aan te beiden. Belangrijk aandachtspunt bij bovenstaande is dat een borstcrawlcursus en video-analyse gegeven dient te worden door een trainer die de zwemtechniek goed kan overbrengen op de cursisten.

Ook het inspelen op de vergrijzing en specifieke doelgroepactiviteiten voor 50-, 60-, 70+’ers kan interessant zijn, in combinatie met de uitstraling van zwembad Jaspers: ‘bewegen en gezondheid’

Ten aanzien van verhuur aan groepen kan gedacht worden aan samenwerking met bedrijven / organisaties in Winterswijk, bijvoorbeeld fysiotherapiepraktijken.

Hoewel voor recreatief zwemmen het aanbod in (de omgeving van) Winterswijk vrij groot is en daardoor zwembad Jaspers niet zou moeten willen concurreren met die accommodaties, kan voor die activiteit wel nagedacht worden over de verdere uitrol van arrangementen, bijvoorbeeld verjaardagsfeestjes. Ook kan nagedacht worden over specifiek aanbod voor schoolreisjes.

Verder geldt dat vakantieperioden goede momenten zijn om activiteiten voor kinderen te organiseren, wellicht mogelijk in combinatie met sportbuurtcoaches. Daarbij kan ook thematisering een belangrijke rol spelen. Zo kan bijvoorbeeld ingespeeld worden op grotere sportevenementen zoals de Olympische Spelen.

Meer specifiek voor de horeca geldt dat met het productaanbod ingespeeld kan worden op de doelgroepen, aanwezig in het zwembad. Zo kan nagedacht worden over de mogelijkheden om het 'sportieve lunchbanenzwemmen' te combineren met een gezonde lunch. Inspelen op de gezondheidselementen draagt dan ook weer bij aan de bredere uitstraling van zwembad Jaspers, 'bewegen, gezondheid en sport'.

Specifieke tijden waarop het 'sociale banenzwemmen' of een doelgroepactiviteit voor ouderen staat geprogrammeerd, kan koffie en cake of appeltaart aangeboden worden. Voor het eerder genoemde optimalisatie ten aanzien van recreatief zwemmen met verjaardagsfeestjes kan gedacht worden aan een arrangement met eten en drinken.
Hierin kan ook een samenwerking worden gezocht met een lokale ondernemer, bijvoorbeeld een bakker die broodjes / appeltaart verzorgt.

Het is relevant om na te denken over de gewenste uithaling van de horeca. Wat kan het betekenen binnen het zwembad en hoe kan het assortiment, de tarifering en aantrekkelijkheid om 'te blijven hangen' daar aan bijdragen?

4.4.2 algemene randvoorwaarden

Om de potentiële resultaten te behalen, zien we enkele algemene randvoorwaarden die van belang zijn bij het succesvol implementeren van de optimalisaties. Het gaat daarbij om:

- We zien monitoring van de exploitatie als essentieel onderdeel voor het slagen van de optimalisaties. Zwembad Jaspers heeft op dit moment al op een behoorlijk niveau inzicht in de (gemiddelde) bezoekaantallen, maar monitoring van resultaten gaat was ons betreft verder dan alleen een gemiddeld bezoek. Het is ook weten wat de ervaringen van bezoekers zijn. Wat vindt men prettig , of wat juist niet. Een goed monitoringssysteem kan daarbij een belangrijke rol vervullen, zodat maandelijks, wekelijks en dagelijks inzicht ontstaat in de resultaten.

- In algemene zin zal bij de uitvoering van de optimalisaties marketing en communicatie een belangrijke rol spelen om de inwoners uit Winterswijk en omgeving de weg naar het binnenbad te laten vinden. Social media kan daarin een belangrijke rol vervullen. Daarnaast kunnen huidige bezoekers 'ingezet' worden om het enthousiasme om te zwemmen in zwembad Jaspers over te brengen op de inwoners van Winterswijk.

- In de afgelopen periode heeft Covid-19 een groot effect gehad op de openstelling van vele voorzieningen, zo ook op zwembad Jaspers. Een succesvolle implementatie wordt bemoeilijkt door eventuele langdurige Covid-maatregelen. Een normale bedrijfsvoering zonder lockdown-maatregelen is nodig om de optimalisaties te kunnen implementeren.

- In het verlengde van de vorige randvoorwaarde: stichting zwembad Jaspers zal voldoende doorlooptijd moeten hebben (krijgen) om de optimalisaties te kunnen voorbereiden, implementeren en te kunnen evalueren en bijsturen.

5 Plan van Aanpak

5.1 Plan van Aanpak

5 Plan van Aanpak

In het vorige hoofdstuk zijn de optimalisatiemogelijkheden voor zwembad Jaspers uitgewerkt. Hierna wordt een Plan van Aanpak toegelicht om de optimalisatiemogelijkheden succesvol te implementeren. In de onderstaande tabel staan de stappen per fase benoemd.

fase	
vooraf	**actie**
bespreking notitie optimalisatiemogelijkheden	gemeente, bestuur en management
vaststellen optimalisatiemogelijkheden	gemeente, bestuur en management
planvorming	**actie**
nadere uitwerking van de optimalisaties	bestuur en management
concretisering van de werkzaamheden: welke stappen moeten worden uitgevoerd	management
concretisering van de planning: wanneer moeten welke stappen worden uitgevoerd	management
concretisering van het gewenste eindresultaat	management
vaststellen van de nadere uitwerking	bestuur en management
uitvoering	**actie**
implementatie van de optimalisaties	bestuur en management
controle en bijsturing	**actie**
structurele monitoren en evaluatie van het resultaat (t.a.v. bezoek en opbrengst)	bestuur en management
afstemming evaluatieresultaat	gemeente, bestuur en management

Bij de implementatie is het aan het management / bestuur om een keuze te maken welke optimalisaties als eerst worden opgepakt. Er kan aan de hand van een multi-criteriamatrix gekeken worden naar aspecten zoals de benodigde inzet / tijdsinvestering en de te verwachten opbrengst van elke individuele maatregelen. Zo kan worden 'aangevallen' op sterken en kansen. Een keuze voor wat eerst wordt opgepakt, kan als volgt worden bepaald:

	eenvoudig	**moeilijk**
€€	**1**	2
€	2	3

In de uitvoering van het Plan van Aanpak kan ook nader gekeken worden naar partners om mee samen te werken, zoals verenigingen, lokale ondernemers en maatschappelijke organisaties. Waarbij samenwerking ten doel heeft om zwembad Jaspers een nog centralere plek in de samenleving van Winterswijk te laten zijn.

colofon

Dit is een notitie opgesteld door Treem b.v.

adres	Molensteyn 60 3454 PT De Meern Nederland
telefoon	+31 (0)85 30 33 418
e-mail	info@treem.nl
internet	www.treem.nl
kvk	64704521

De in document afgebeelde/opgenomen gegevens, waaronder begrepen teksten, berekeningen, producten, foto's, illustraties, grafisch materiaal, (handels)namen, woordmerken en logo's worden beschermd door auteursrecht, merkenrecht en/of enig ander intellectueel eigendomsrecht.
Het gebruik of registratie van intellectuele eigendomsrechten van Treem bv is voorbehouden aan Treem bv en is in geen enkele situatie toegestaan tenzij Treem bv daarvoor uitdrukkelijke toestemming heeft verleend.

© Treem bv, 24 juni 2021